

Udgivet 09.04.2024

Slætstrategien på din øko-bedrift påvirker grovfoderets udbytte og kvalitet

Med en god slætstrategi kan du påvirke kvalitet og udbytte af årets græsslæt og dermed også behovet for tilskudsfoder.

Af Arne Munk

Før du fastlægger din slætstrategi, er der nogle ting, som du skal forholde dig til.

Valg forud for fastlæggelse af slætstrategi. Hvad er vigtigst for dig?

- et højt udbytte i foderenheder (FEN)
- en høj fordøjelighed af græsensilage
- maksimalt udbytte i protein
- højt proteinindhold i ensilagen

Værktøjet Slætstrategi (landbrugsinfo.dk) ([https://climatemodels.dlbr.dk/?](https://climatemodels.dlbr.dk/?_ga=2.94193437.1044865438.1681751145-111276366.1681751145#/strategy/home)

[_ga=2.94193437.1044865438.1681751145-111276366.1681751145#/strategy/home](https://climatemodels.dlbr.dk/?_ga=2.94193437.1044865438.1681751145-111276366.1681751145#/strategy/home)) kan hjælpe dig med at få truffet det rigtige valg. Det vil ofte være en god idé at kontakte din fodrings- eller grovfoderkonsulent for at få sparring til, hvilke forhold der særligt skal tages hensyn til på netop din bedrift.

5 eller 6 slæt er det optimale på en økologisk mælkebedrift

Flere slæt giver højere proteinindhold og proteinudbytte og øger fordøjeligheden af græsensilagen. Det giver højere mælkeydelse, øger selvforsyningen med foder og sparer indkøbt protein. Men jo flere slæt du tager, jo færre foderenheder vil du kunne høste.

Indtjeningen påvirkes af slætstrategien, og der er mange penge at hente ved at vælge den slætstrategi, som giver den bedst mulige udnyttelse af hele årets græsproduktion på din bedrift. På en økologisk mælkebedrift bør udgangspunktet altid være en strategi med minimum 5 slæt. Med de aktuelle høje priser på økologisk korn og protein er der 1.000-1.200 kr. i ekstra indtjening pr. ko om året ved at gå fra 4 til 5 slæt.

Vandforsyningen og udbyttepotentialet har også indflydelse på valget af slætstrategi. I slætmarker med god vandforsyning og middel til højt udbyttepotentiale, står valget mellem 5 eller 6 slæt. Selvom kvaliteten og proteinindholdet kan øges yderligere ved 6 slæt, tabes der typisk 6% af udbyttet i foderenheder. Det skal opvejes af færre udgifter til indkøb af protein.

Prisniveauet på proteinfoder i øjeblikket gør, at der kan være en yderligere gevinst på 200-350 kr. pr. ko ved at gå fra 5 til 6 slæt. Er der tale om tørkefølsomme arealer, vil det sjældent kunne betale sig at gå efter 6 slæt med "normale" priser på proteinfoder. Hvis dine grovfoderbeholdninger lave – som det er tilfældet hos mange økologiske mælkeproducenter her i foråret 2024 – er det først og fremmest udbyttet af foderenheder, du skal gå efter, og så bør du prioritere 5 slæt.

Udbytte og kvalitet påvirkes af høsttidspunkt og interval mellem slæt

Udover antallet af slæt har du mulighed for at påvirke udbyttet og kvaliteten i de enkelte slæt. For eksempel ved at tage første slæt ved et udbytte på 2.500-3.000 FEN pr. hektar fremfor 3.500-4.000 FEN pr. hektar.

Når 1. slæt tages ved 2.500-3.000 fremfor 3.500-4.000 FEN pr. hektar, så opnår du:

- Fordøjeligheden af organisk stof hæves 2-3 procentenheder
- Indholdet af råprotein øges
- Hurtigere genvækst

Du skal dog være opmærksom på, at hvis du tager 1. slæt meget tidligt, og i en periode med lave nattemperaturer bliver sukkerindholdet meget højt. Det giver en alt for hurtig omsætning i vommen.

Fordøjeligheden og proteinindholdet kan påvirkes ved at ændre intervallet mellem slæt. Når du øger fordøjeligheden af græsensilagen, giver det højere mælkeydelse, øger selvforsyningen med foder, sparer dig for indkøbt protein og reducerer mælkeproduktionens klimabelastning.

Eksempel på beregninger med værktøjet Slætstrategi

I tabel 1 er vist et eksempel på beregninger af forskellige slætstrategier med værktøjet [Slætstrategi](https://climatemodels.dlbr.dk/?_ga=2.94193437.1044865438.1681751145-111276366.1681751145#/strategy/home) (https://climatemodels.dlbr.dk/?_ga=2.94193437.1044865438.1681751145-111276366.1681751145#/strategy/home) for en kløvergræs blanding 45 med et udbyttensniveau på 9.500 kg tørstof pr. hektar. Fordøjelseskoefficienten af organisk stof (FK org. stof) samt indhold og udbytte af råprotein er gennemsnit af alle slæt.

Tabel 1. Eksempel på beregninger af forskellige slætstrategier med værktøjet Slætstrategi for en kløvergræs blanding 45 med et udbyttensniveau på 9.500 kg tørstof pr. hektar.

Slætstrategi (tidspunkt 1. slæt og interval mellem slæt)	Kg tørstof pr. hektar	FK org. stof	Råprotein g pr. kg tørstof	Råprotein tons pr. hektar
4 slæt (25. maj, + 6 + 6 + 7 uger)	10.848	75,7	149	1,61
4 slæt (1. juni, + 6 + 6 + 7 uger)	10.959	75,9	136	1,49
5 slæt (18. maj, + 5 + 5 + 5 + 6 uger)	9.907	79,0	153	1,66
5 slæt (18. maj, + 4 + 4 + 7 + 6 uger)	9.726	78,2	171	1,61
5 slæt (25. maj, + 4 + 4 + 5 + 5 uger)	10.496	78,7	162	1,70

Intervallet mellem slæt bør ikke afvige fra det, som er fastsat i slætstrategien. Mange vælger at udskyde tidspunktet for 2. slæt, fordi der ikke er "noget at komme efter". Men det skal tages til den planlagte tid (medmindre der er tørke), så slætmarken kan starte på en frisk og udnytte det kompensatoriske vækstpotentiale.

4-slæts-strategi giver det højeste udbytte i tørstof, men fordøjeligheden af foderet bliver for lavt. Dertil kommer et lavt proteinindhold.

5 eller 6 slæt-strategien kræver, at du tilstræber et tidligt 1. slæt. Herved opnås høj fordøjelighed af organisk stof og indhold af råprotein samt hurtigere genvækst med plads til kløver men mere stængeldannelse til 2. slæt. Planlæg efter 21-25 dage mellem 1. og 2. slæt og tilpas intervallet til 3. og 4. slæt afhængig af temperaturen.

Interval mellem 3. og 4. slæt baseret på temperaturen:

- Køligt vejr: 21 dage for rødkløverblandinger og 28 dage for hvidkløverblandinger
- Tørt og varmt vejr: 35-40 dage indtil der er nedbør og moderat temperatur til vegetativ vækst
- Sidste slæt inden midten af oktober

Går du efter et højt udbytte i foderenheder, skal du vælge en 5 slæts strategi, hvor du udskyder tidspunktet for 1. slæt og planlægger efter 25-30 dage mellem de næste 2 slæt og 35 dage mellem de sidste 2 slæt.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

For mere information

Arne Munk

Chefkonsulent

Kvæg, produktion og økonomi

+45 23 34 73 69

amuk@icoel.dk

Maja Bertelsen

Specialkonsulent

Kvæg, dyrevelfærd.

+45 20 37 86 49

mabe@icoel.dk